

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prijelazna se pisma tiskaju po 5 rub. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 rub., za svaki redak više 5 rub.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se biju poštarskom naputnicom (asogno postale) na administraciju „Nashe Sloge“ imo, preizme i naj. bilju poštu valja točno oznakiti.

Komu list nedodje na vrijeme, uoka to javi odgovarajućim u otvorenim pismu, za koja se na plaću poštarske, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

Izlist svakog četvrtka arku. Dopisi se nevrđaju ako se i notiskaju.

Nobiljogovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarijom stoje 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 1/2, 1/3 za pol god. Istan carevino više poštarske.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Carintia br. 28

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nezloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Prošloga mjeseca otvorila se predplata na naš list za drugo polugodište. Radi toga molimo naše predplatnike, kojim je iztekla predplata komcem junija mjeseca, da istu na vrijeme obnoviti izvolo.

Upozorujemo ujedno naše mnogobrojne dužnike, da već jednom izvrše svoju dužnost, jer ćemo inače postupiti protiv njih onim načinom, kako njim neće biti milo.

Izdavanje lista stoji na starih 30 kralj, pak imadomo pravo, da zahtijevamo od svakoga, koji list čita, da nam to žrtvo i nositi pomaže.

Predplata iznaša za mogućniji for. 5 na godinu, a for. 2.50 za pol godine; za seljake for. 2 na godinu, a for. 1 na pol godine.

Novci molimo, da se šalju sumo poštarskom naputnicom.

Uprava „Nashe Sloge“.

Trst, Gorica i Istra.

Pod tim naslovom donaha otkloni liberalni umjereni list „Frankfurter Zeitung“ u Rimu, u broj od 27. julija izlazeći iz Trsta, u kojem opisuje narodnost i političko odnosa u gor. njih trih austrijskih pokrajinah. Prilično tačno i vjerno, što je volika riedkost kod listova u susjednom kraljevstvu. Za danas donahamo spomenuiti dopis u vjernom pravodu, a prvom agodom kazati domo i mi svojoj o intoin pitanju.

Trst, 22. julija:

Koji se vozi ravno željeznicom do Trsta unikat u austrijsko carevstvo sa istočne granice, možu si domaćie umišljati, da se nalazi u pokrajini izključivo talijanskoj, promda upozoruje glas konduktora i neki jeziki, pomješano sa talijanskim, što ne sa čestu čuje, svakoga, koji upravo neču da bude aliopi gluh, da Primorje (tako se nazivlju austrijskim službenim jezikom tri pokrajine: Goricka, Trst to Istro) nije ni Lombardija ni Metakka, a još manje Umbrija ili Toskana!

A ipak imade tako siepih i gluhih i to nemalo, dapače kad govore nekogi naši o Trstu i Primorju čine to kao da bi se radilo o Trentinu, pokrajini izključivo talijanskoj. Istina je, da su pripomogle nekoje osoba došavše u vredi u Trst k tomu, da se uzdrži u životu ta pogriješka i koje zatim nisu drugo govore niti pisale o Trstu van ono malo, što su moglo viditi ili čuti u društvu »Minerve«, u društvu »Gimnastike«, u kavani »Tommaso«¹⁾ i na kojem drugom izključivo talijanskom sastanku. Tako su došli u Trst u vredi odasvud zatvorenaj Carducci i De Amicis; isto tako i svi ostali, koji su amo došli držati predavanja, ili jednodstavno kao putnici od zabave: uvijek

se nadje takovih, koji nastoje, da gospodra nedoznaju pravo stanje stvari; onatko je dapače u Trstu historičan smiešan način, kojim bijaše, na primjer, držan kano u kvarantani zatvoren De Amicis, koji nije upravo radi toga mogao nižu viditi ni čuti, van ono, što se je htjelo.

Ovimi riečmi nekakin zastajiti talijanski značaj Trsta. Trst je grad talijanski, a to do ostati na vieko i bez pomoći Cavallotti-a, Roviat i Imbriani-a, kao što je bio u cilom srednjem vijeku usprkos viokovitoj takmi sa Mletšidi i svojoj predlož austrijskoj vladarskoj kudi, stivnuj se radi političkih razloga god. 1382, pet godina prije nego li bijuše Nizza izručena svojistikim vladarom i Opatujem, Trst je talijanski te da to ostati sa uvijek, jer nekoga stvari neizbriko nego pret božji.

No ako se odatle izvodi, što je Trst talijanski grad, da u Trstu i njegovoj okolici neima drugo mnogobrojno nurodnosti u talijanske, jest nešto posvo drugoga; tako bi morao biti dobrahno glupim i hodaštim onaj, koj bi tvrdio, da su Istra i Goricka napuđeno i ekliučivo Talijani, dočim nam jamdi službena i neslužbena statistika da je u Primorju jedna polovica puđanstva talijanskoga u druga slavanskoga. Da pako svi ti Slaveni nisu jednoga plamona već dielomice Slovenci, dielomice Hrvati i dielomice Srbi, malo mari, jer u meštji napram Talijanom jasu svi jednaki i nisu drugo nego Slavani! Da mi pako ovdje to dobro čitimo neka govori konačni najpješ kadnjih izbora za pokrajinski sabor Istro, neka govori pokret među seljčkim puđanstvom, skoro izključivo slavenskim, nagovoranim od stonovitog diela svećenstva, koje je tukodjar skoro izključivo slavensko. Tako stoji stvari, a tko navjeruje tomu, neka slobodno preputuje Primorje, no sam, bez pratnje onih, koji hoće da prodju rog za sveću.

Sam grad Trst sa okolinom imade okolo četrdeset hiljada Slavena, koji nisu zaista upisani niti u društvo »Pro patria«, niti u ono udavno ustrojeno pod imenom Associazione Dante Alighieri. Pribrojite ovim četrdeset hiljadom tršćanskih Slavena polovicu puđanstva Istro i Goricka, pa zapitajte častne Cavallotti-a i Imbriani-a dali bijaše razhorit ili ne zadnji korak ministra Crispi-a, ili da li se je imalo dozvoliti, da se nastavi agitaciju, koja bi se bila za Italiju razpršila kano mješuric sapunike, no adruge strane bila bi našla odpr u stalnijoj i živahnijoj agitaciji slavenskog puđanstva proti nam talijanom Primorja.

Nekogi govore, da Slaveni nepredstavljaju ako ne divljačstvo i tupost, u obče sve što je neprosvietljeno; drugi pako kažu, da imadu tu pogriješku što su u ovih krajevih jedva (sic!) od vladarstva Karla velikoga,

ili malenkost od hiljadu godina! Istina je do duže, da je hiljada godina malenkost napram onoj dobi kad no su ovdje stanovali Celti, ni jesu li možla Celti sadaknji stanovnici Pirana, Umagail Rovinj-a? Ili zar su svi tršćani čista rimski krv? Čitajud imena mrtvih, koja se pridobuju u tršćanskim novinah, jedva se dade vjerovati, da su ta imena sa deset desetina slavanske i njemačke, kao što su vođinom imena slavenske i njemačke, koja nalazimo u tršćanskom putokazu je izlanom od Duce-a.

Dakle? Moj dakle sastoji u tom, da bi bila već jednom doba kniti se u njihovih, koje, u sadaknji ovaj mjesecine, malo služe. Da imadu Slavenu u Primorju bilo od sto, od petsto ili od hiljadu godina, fiktum jest, da su tu, ako su nepojavi koja puđast, da ih sve uništi, ostati ču taj po svoj prilici jošta kroz dugo vrijeme... ako ne radi drugog, a ono zbog toga, što nisu odlonjeni od svoje bratie u Austriji, već su dapače uz ledja Kranjske i Hrvatske. Ovo je baš pravi razlog, radi koga šironje slavenstva napreduje veoma naglo, boreći se živo sa Talijani zemljišta radi, dočim pomidčivanje nemogaško nikada napredovati u Primorju, niti će ikada ista učiniti, jer neimado taj urođenih Niemaca.

Austrijska vladu — prijazna koliko se hodo talijanskoj vladi, no vazda bolji prijatelj vlastitim prohibitkom — shvatitvi najpjev irredontističkih društva, bacil se dužom i tjelom u nuruđju Slavona, te podupira polag potreba javno ili tajno njihovo tožnje, koje su na koncu konda ipak štetno za Talijane.

Tako stoji dana stvari, koje ču biti za nas uvijek crnije, dok se napokon nevidi na samo u kraljevstvu već dapače i u nekodjih naših društvih, da su nekotje demonstracije no samo ludo već, dapače vrlo škodna, jer nemonjuju međunarodnih političkih odnosa, nego što je još gore, čine naš položaj sve to težim u borbi na nožave, koju moramo sa Slaveni biti. Slaveni živalj diže sve to više glavu od Idrice do Kvarnera, grozeći nam svojim poplavom u malenih središtih i na selu.

Konzul Durando shvatio je bio dobro položaj, ali jer se je držao daleko od stanovitih grebana, morao je podnosti sve moguće navale, koje mogu malenistvori izumiti i podržavati.

Pitanje zamašno sastoji u tom, da dočim se društva zabavljaju priredjujuć lude demonstracije, koje pobudjuju proti nam sve to više vladu, i kod kojih se igraju sa Slaveni, gubimo mi sve to više zemljišta s etnografske strane.

Društvo »Pro patria« nastoji doduše podignuti bedeme proti etnografskoj navali Slavena, no nejezno su

silu slabe, pa ako i uspjeva u Trentinu naproti tudjem njemačkom življu uspjeva veoma malo u Primorju naproti Slavonom, koji predstavljaju ovdje — kako sam rekao — dobru polovicu puđanstva.

Mi trebamo pobude iz kraljevine, no ja bi želio, da budu te pobude drugu naravi nego li su ona pobudivnih Cavallotti-a i Imbriani-a htio bi, da se radio ozbiljnom i zakonitom boju, poduprtom od svegu naroda, ali jedino na etnografskom polju. . . Politiku ostavimo — bar sa sada — bogovom . . . ili, ako to neide, poštovanom Crispi-u, koji, pram imado stanovite pogriješke, nije podnipošto onaj čovjek, koji radi glavon u vredi; u svakom slučaju pako što se tiče rodofjublja netreba, da ide u školu k poštovanomu Cavallotti-uniti k irredontističkomu odboru niti k meštru Mrakitsohu (na zdravlje hvala) rođenom u Bolcu, koji bijaše nedavno zatvoren u Trstu jer okrivljen, da je bioin petardu.

Pogled po svijetu.

Trst, dne 31. julija 1889.

Nj. Vel. car i kralj Fran Josip odputovati do dne 12. augusta u Berlin u posjeta njemačkoj carskoj obitelji. Kako javljaju iz Berlina izrazilo je Nj. Vel. želju, da nabude u Berlinu radi želosti u carskoj obitelji svečanoga dočeku. Radi to želju Nj. Vel. činstva neču u Berlinu čute praviti špalica od kolodvora do kraljevskoga dvora, niti ču kuće u ulicah, kojim ču car i kralj prolaziti, biti izkičano. Car i kralj da ču vrijeme od 12—15 augusta sprovesti ponajviše u krugu njemačke carske obitelji.

Dalmatinski sabor razpravlja mirno i brizno pramda nastoji šaka talijanskih zastupnika izazvati narode. Tako je već kod verifikacije pojedinih zastupnika ustao šarenjuk dr. Podich te predložio, da se uništi izbor hrvatskoga prvaka u Dalmaciji gosp. dr. Klaića. Predlog taj pao je svačano, jer je za nj glasovalo samo potorca Talijanaša.

U Ugarskoj spramaju se Madjari, da bućnimi demonstracijami proslave imendan bivšeg revolucionarca Lajoša Košuta, koji pada na 25. augusta. Škrajna lievica ili madjarski radikali spoiiti ču tom proslavom i političko demonstraciju proti ministru predsjedniku Tieszi, kojega bi rada izigrati.

Crnagora: Knez Nikola boravio je ovih dana u Beču sa kneževicom Danilom i sa knežinjicom Milicom, a jučer kranuše u Petrograd na vjenčanje kneginjice sa velikim knezom Petrovom Nikolajevićom. Vjenčanje obaviti ču se skromno radi bolesti velikoga kneza Konstantina, strica careva.

Srbija: Razkralj Milan vratio se u Biograd kao general Milan Obrenović. Današ kranuo je, da posjeti regenta Ristića u kupelji u Vranskoj.

¹⁾ Mjesto, gdje se sastaju takozvani liberalni i lijan grad Trsta. Op. Ured.

¹⁾ Guida schematico. Op. Ured.

Banji. Milan Obrenović odputiti će se dne 15. agusta preko Beča u Pariz. Na srbskom dvoru imanovan je barun Thömmel austro-ugarskim poslanikom.

Rusija: Po najnovijih vijestih nekani ruski car niti ljotas vratiti posajeta njemačkomu cesaru, što bi značilo, da vlada još uvijek napetost između Rusije i Njemačke.

Francuzka: Izbori za generalna vijeća, koji se sada vrše u Francuzkoj, izpašti će po svojoj prilici povoljno za republikansku vladu. Koliko je do sada poznato, izabrano je 764 republikanaca, 419 konservativaca. Uživ izboru obaviti će se još 149. Zbog boulangističkog mišljenja odpušteno je iz službe 300 političkih činovnika.

Italija: Iz Rima brzojavljiva, kako žali vatikanski list »Osservatore Romano«, što je sv. Otac pod policijskim nadzorstvom, jer timo prestaje njegova osobna sloboda.

Jedva je min. Crispi razpuatio iridentističko društvo »Tricate e Fronte« osnovali su talijanski radikalici novo društvo pod istim imenom, te istim programom.

Razgovor

međ. Jadrano i Simeom.

Jad. Prilič ovamo Sime u hlad, dođ nam ča novoga kazni, Ti, ki idos po svotu, znaš dobro, kako se ravnaš na našu bradu pu Istri.

Sime. Trudan sam jur, ugodno mi je zato čuti vašu riječ. I vam do biti drago znati, da su se naša brada pu svojoj Istri dobrašno probudili. Svuda sam opazio, da se naš narod zauzima za svoj mlit hrvatski jezik. Našli kmeti upoznani su, da su jih Talijani aninovarali, a dobroga jim nisu učinili nikada ništa.

Jad. Ma govore neki, da su na Puljčđini i Berušđini i ov put gospoda pridobili.

Sime. Su, ma za zadnji put i to samo po provratu. Kupovali su glasovo kako se kupuje blago na svijetu. Strahili su naše ljude, da jim nede nijedan pomudi, ako dnuđu svoj glas Hrvatima. Govorili su, da će naši rodovnici našu popeljati u Hrvatsku, da se možo jesti mesa u potak, da spovod ni nis i još dnuđu takovih bodnosta.

Jad. Rožo moj! Stano sam a takovih stvari nleam još nikad čuti. Tar nam no poduro novca. Svo maramo povrniti se volikim interes. Hojo bi bilo, da ni naš kmet nikud od njih doku ni krajozara, barom no bi bili tako znanđeni.

Sime. Istina jo! Ti knjoll su an od nas kmeti obogatili. A sad bi još hoteli našu voru i naš materinski jezik, koga nam jo dala mila majka, i u kojem nam predio redovnik u arki.

Jad. e. Rodovnici su naš jedini prijatelji. Da jih ni, zgubili bi već bili. Sume da bi se ljudi opamitili, tar jih vame slušali i po njihovih naukih se ravnali.

Sime. Ma nisu ni rodovnici svi za našu pravdu stvar. Bil sam prošit čednu va Plominju.

Jad. e. Ana, kod onoga, ki jo hotel u dijotu! Ča do još doći u još ni na kolekturu?

Sime. Strpiti se, sve četo čuti. Bil sam dakle na portu; kad sam šal domu, ostavil sam se u onoj oštariji blizu ceste. Nutra našal sam jednoga rodovnika, ki ma je valje piti, za koga da ja držim. Rekal sam mu, da za našu slobodu. I na to me jo pošal strapanac: Ča slušaš vašega kapelana kad nezato oduđu je, ni ča je. Ča će vam on dati turkinju, kad bude slabo lato. Ti Hrvati i kranjski popi hoteli bi vas stavit pod Hrvatsku. Vido, zato od nas istrjanski popi nedo nijedan biti za njih. Nas slušajte, ki smo vaši poznanici. Ča su ti nemirli! Mi čemo, da bude sve kako jo bilo!

Jad. e. Da ostane krivica vavik i da budemo mi kmeti vavik podložni kraljevem! Vero ti jo slabo govoril ta rodovnik, kako oni ki nede znati za Boga i ki na kvatorniciu mose žeru.

Sime. Jo, ad jo smrdil po šarenjastvu. Sad Bog, moram otići, da no zaknemim.

Jad. e. Sretno Sime!

Franina i Jurina

Fr. Proštitj malo zadnju »babu«, deš se barom nsemijet kako snaju poročka gospoda latinski.

Jur. Ča znam, da su jur va Talje koji i tovari duhtoral!

Fr. A, tako mi ti reci!

Fr. Ča biš rekali, ki' trošil va Plominju i Boljuno kod začinoh balotaolni?

Jur. Govoro, da gospodaki f i j u r i n.

Fr. A ki do pak to plađat?

Jur. Ha, tor znaš, kako i po navado, kmetaki krajo e a r.

Fr. Biš voroval Jožo, da se jo otol na dan balotaolni va Lovrano u tokat biridno a maka kuvallor od kristalaj?

Jur. Božo moj, sad nobi, tor znamo svi, da rad rabi od nekada grablje.

Fr. Moj otol napumpat jonoga našega popa.

Jur. Tar bi njomu v oba, odl prišlo magari od Turđian.

Fr. A! nu jo Hrvat dorneji od Turđian.

Jur. Dragi ti, on se držl one poznato; ki ima korjanol pađujo dobro, a ki jo nima, pađujo još bolje.

Fr. Jo tako jo.

Fr. Ča ono iđu oni dva po Volosken i Opatije a' anom hartom?

Jur. Ono stavljaju na lot.

Fr. A ča to?

Jur. Pravo moj' sam povedet — našega kolovoza.

Fr. Tako ča se bojo tombull?

Jur. A ja, toga jih jo strah, pak iđu pod kon numerom bi ga mogli još pomuditi.

Različite viesti.

Pravilni dar. Njog. Vol. ocar i kralj Fran Josip I. podložo jo i svojo privatno blagajno milodar od 100 for. za popravak manastira naših rodoljubnih Franjozaca u Krku.

Imenovanja. G. Gregar Jožub, o. kr. brojajni ošoljal u Trstu, imenovan je ravnotoljeva brzajavnoga urada u Pazinu; g. dr. Fran Mančič odmiravotomni nastantom kod namjostniđiva u Trstu.

Blaz Filser. Glasoviti virtuoza na kontrabanu, proslavljeni slovenski umjetnik Blaz Filser umro jo dne 27. julija u 80. godini. Pokujalni koncertar jo prošlo godine u veđih gradovih naše države to mu so jo svuda divilo obdivnato radi njegova izvanredno umjetničko vrline. Filser, rodom iz optajke okolice, prošvio jo djotinsku dobu kao pastir, a muzikalno vješto započeo jo na bazgovaj sviralici. Kad ei jo pako pristedio i for. 20 novč., kupio ei jo gušle, nu ovo mu jo otela mati, da i njimi negubi vremenu. Timo ozlovoljen, ostavil Blaz roditeljsku kuću i ode u svijet, to postado gubebenim umjetnikom prvo vrati, ali so nikad netazvojori slovenskomu ovomu rodu. Vjeđini mu pokoj!

Zaplens. Zadni broj »Il Diritto Croato« od dne 31. julija bijaše zaplijenjen radi štanka o poročka-puljskome biskupu proav. g. Flappu u proganjaju slovenskog svećenstva u Istri.

Izlet u Divaču odložen. Kako smo onomadno javili, spremala se ljubljanska družva, a nadolu njim tamožnji »Sokol«, da do dne 4. agusta u Divaču. Kod toga izlota bila bi sudjelovala i naša družva iz Trsta, Istre i Gorike. No izlet taj možemo so odložiti do 1. septembra, jer su ljubljanci našli raznih zaprioka, koja se nedadu na lahko odstraniti.

Upozorujemo dakle naša družva i pojedince, da so pripravo za 1. septembra, na što čemo ih jošta prije javiti.

Izlet na Učku. Prijatelj nam javlja iz Kastva dne 30. julija, da se pripravlja ovede družvo iz Kastva i okolice na izlet na drevnu našu Učku za dne 31. istoga

mj. Nadamo se, da su se našli prijatelji naših prirodnih krašota, koje njim pruža divan vidik u vrhuna Učke, to da čo so koji taj sjetiti i nas sa par redaka.

Hrvatski sjaj u Beču. Zadarakom »Nar. Listu« pišu: »Hrvati na ovdšnjem sveudilštu su se ove godine osobito istakli. Prošlo smo eubote slavili promaknude trojice doktora medicino u jedan dan, naime dra. Božo Stoinfelda iz Rieke, dra. Jos. Markovića iz Senja i dra. Franjo Zbierhovekoga iz Virovitice u Slavoniji. Dne 20. julija pak promaknut je na čast doktora prava dra. Stjepan Pavlović, Hrvat iz Slavonije. U petak biti će promaknut Hrvat iz Dalmaoije dra. Božo Peričić, Hrvatska stibo u ovim mladim silam izvratne i značajne poborniko, a narod ličnoke za duševne i fizične rano. — Čestitamo mladim doktorom i hrvatskoj domovini!«

Karlo barun Pitner o. kr. koncipiat u službovanju kod oca. kr. kapetanata u Pazinu imenovan je vladinim koncipiatom za Benu, to jo dodoljen okružnoj oblasti u Travniku. Ovak mladi činovnik stupio je u političku službu kod o. kr. namjostništva u Trstu nepoznavajuć polag obilježiti hrvatskoga ni slovenskoga jezika. Pridoljen na službovanje o. kr. kapetanatu u Pazinu uvidio jo odmah, da nemožo činovnik svlastno vršiti svojo dužnosti, ako nepoznajo jezika puđenstva, med kojim službuje. Uzmo uditojta i gramatiku pa jošnijom voljom u nekoliko mjesecol u toklo ei prisvojil naš jezik, da ga sada duša dobro govori i čita hrvatsko knjigo. Ugledal se i drugi o. kr. činovnici u njoga, a ni žalimo, što ga gubimo, jer sa riedki činovnici u Istri, koji bi si dali truda, da nauđu jezik naroda, med kojim žvu i službuju.

Prinos k talijanskoj kulturi u Istri. Naš mladi i glavil grad Poroč poznat jo čitotijom našega lista kao unor-grad svako mogudo preatoto i divljajno. Podkupljona i ungovorana poročka fakulnata u gospodskih kaputiđih i u radničkih modrih kašuljih i gađah neda nira nikomu, koji nije po volji slavnoj gospodi slavnoga Poroda.

Tu nadavno bio opat u tam gušadu djođavsko kulturo naš dovjok po svotom poslu, to si nabavio nešto živoža, a medju ostalim i ljub kruna. Iduć po poslu ostavi zamot sa krunom za nekoliko časa u jednoj gostinji. Vrativši do mala natrag, našo svoj zamot pun svakojakog smotja i blata, a krun jo izgledao kao da ei ga bacao po najemradnijoj kašulji. U zamot zamotu našo pako slododo plamo, koje pokazuje dosta jasno, da je nelma nad poročku kulturu. To krasno pismo glasi: nolla doloo favolla dol ni!

Porco Croato prete!

»Su tu non andara vole u tiori da... noi to faromo andara o tu sava cho in... sono Italiani o non Croati o non motorle sul foglio, oio oio non la elapa. Porco Croato«.

Evo dična »Istria« pravog ogledala onog slavno kulture, koje bi so bez dvojha i Zuhakati štidi, a ti i troji uzdižoto ju do noba. Prost!

Iz Lovrana posljo obđinskih izbora. Poznato vam je, kako su svršili izbori za novo obđinsko zastupstvo. Naši do pomorski kapotani i brodovlastnici za stalno znati kako primaju po širokom svijetu nemozo izabrani građani nego i prošit nojal radu i uljudno tudjince medju nje dolazede. Tako iziskuju uljudnost, a i materijalni prubitak obđinatra. Veđ dio naših građana, imenito nekali kod kudo so nalazedi pomorski kapetani i brodovlastnici osramotili su dištati naš grad svojim prostim i divljajkim pomašnjem prigodom zadnjih izbora napravu Beresćanima i Mođđeniđanom, koji su amo došli, da vrše svojo pravo izbora. Pogrdjivati Beresćane i Mođđeniđane i njihovo svećenstvo onako neprijatnim rieđmi znađi pokazati so surovim i prostim; tim bo bi so htjelo, da Beresćani i Mođđeniđani budu naprsto suđnji lovranski. Pitamo Vas tobožnji ljubitelji slobode, jeli jo to pravo? Jeli za Lovran grad častno ono prostačko ponušnje odgijetjela i uštojta mladučki Batotina i jednoga člana mjestnoga školskoga vieda pokuzano 8. i 9. julija Zar je to to slavljana civilita, cultura i gentilezza?

Naša Lovranđina broji 3.600 duša, a i Mođđeniđina, Beresćina brojit čo bar toliko ako no više. Ako računamo kako bi so računali moralo, Lovran grad im veliko koristi što Beresćani i Mođđeniđani amo dolzo po komuničkih poslovih. Opazit nemoremo dapađe, da Lovran nije u srođini pojedinih porožih obđinah, koje broja 7000 duša i koje sačinjavaju aređinju

obđinu Lovran. Središte za izbora, a i za drugo poslovao našo bi so kako u Beresćini i Mođđeniđah tako i u romantičnoj mođđiđkoj Dragi. Draga mođđeniđka je u aradini, tamo se možo dođi nemozo barđoćip nego i vapoređim, a k tomu je Draga mođđeniđka kao gradik, koja u uljudnosti i čistote mesta nezostaje za našim civiliziranim (P) Lovranom. Napokon Opriča je bliže i koliko mođđeniđka Draga nego li je Lovran Beresćini. Beresćani i Mođđeniđani imaju razloga tražiti, da se središte nađe drugdje, a taj razlog u njim gospoda svojim prostačkim ponašanjem podkriepili. Da između Beresćani i Mođđeniđani razumnih i sposobnih ljudi to nam je najboljo svećenstvo na samo mirno i čudoredno ponašanje kod izbora njihovih kupačka, koje sta vi na dan izbora onako ružno isgrđili, veđ takodfor i to što su upravo jedn i drugi daleko poznati radi svoje značajnosti, razumnosti i dobrote. Ako se i jesu pustili zavesti njekoji nam bližnji Mođđeniđani lašmi i prevarom — oni vam nede višo vjerovati ni onda, kada im budeto istinu govorili. Dali do razboriti Iđani i Opriđani i Vasi »Vilina«, koju sa vrijeme izbora gladite, inačo gradite, a i sami mirni građani uvijek us. Vas pristajati, to čo nam pokazali nodaleka budućnost. Evo što jo kazao jedan pamotan Lovranac, nekotijm prijateljom, koji su navajivali na Beresćane i Mođđeniđane. »E un fatto che i Beresćani o Mođđeniđani ool loro accordati« avavano puno diroto di vorire a stare nella città di Lovrana il giorno 8, 9 o 10 luglio come i Lovranesi o nessun Lovranese aveva diritto di fare dello dimostrazioni che sono frutto di rozzezza, viltà o solvaggina voro i Beresćani o Mođđeniđani. Na zaključku dušnjajmo ia pravoga izvora, da bijaše poredno pašal ad mjestnog školskog vieda nekotijm uštojtu sa 20 for., tako čo imati podpunu stolnu forinti, a što do biti kad bude troš udioj!

G. člinove »Matice Hrvatske« za Trst i okolice upozorjivamo, da mogu dignuti svojo knjigo kod duvara »Slovensko štitaloo« u Trstu. Tko bi so želio na novo uplatiti, neka so tamo prijavli, to čo dobiti 6 prekrasnih knjiga za samo 3 for.

Iz Pule pišu dne 28. t. mj. Zanmati čo bez dvojha Vato čitotjta, napone ono is Istre, ako njim probiđto slododo izvadak iz ovdšnjeg lista »L'Bon di Pola« od 27. t. mj. štuno ga donata podnaslovom »Sjednica obđinskoga zastupstva«. Rođeni list pišo:

Kod XI. točko duvornoga reda radlio so o imenovanju gradekli uštojta te bijaše na prodlog prodjajdnika obdržavana tajna sjednica. No uzaludna bijaše ta opoznost, jer so jo čuo visoki glas vitoza Wassermanna i preko zidova, kroz vratu i prozora dvorane. Kada so jo razpravljalo o trojnoj prodloženika za II. uštojtski svrad to čim so jo čulo ime Andrijo Chernelich, prodloženoga od kot. škol. vieda, ustano predastni kanonik Clova to pođa napadati na osobu molitjaja rieđmi, koje su muglo žalostno uplatiti na svijat gospodo zastupnika. Tada izjavi vitoz Wassermann, da se vooma čudi, što izlazu uvijek iz ustjjuh jednog svećenika, uštojka Isusova rieđi mrzjno i tužno, nikada pako rieđi oprođenika i zaboravnosti.

Čiđu jo svandjenika ljubav jednog svećenika u našem služaju, gospodo? — reču Wassermann. — Ovdjo so radi o tom, da so uspostavi dovjeka polug njegovih zašlaga, da jo povratl oca ebđilji u tom smielu, da ju uzamoglo poštuno uzdržavati. Naš čin jest čin pravice, koji bijaše priznat od istoga zomajljekoga školskoga vieda; radj toga obduku imenovanju Chernelichu list zomajlski odbor: ja vam mogu to poverditi: iznemudjuje mo pako što jedan predastni nastojni cerniti poštunoga uštojta, moža koji želi živiti i raditi, te koji se natjebo za socijalnim mjestom odgovarajućim njegovim zašlagu i njegovoj neobrazbi. Ovo nije doista znanje jednog svećenika, koji hoće da tlađi onoga, koji tuži spasa.

Možemo kazati, da su naše istinito rieđi vitoza Wassermanna obđenito odobravajni, duđim jo to morao predastni no rado poginuti pošto se nalazi na krivom putu, te bijaše predložen Chernelich na prvo mjesto u II. redu.

Iz ovoga dogodjaja vidimo mi kao iz zemlje jedan gnjil i padli plod sa velikog stabla gradeko svote, to izjavljujemo kako odiše svo duhom drzovitog protekcionizma bez savjesti, bez pravih načela, a taj protekcionizam narivava so čak u dvoranu, u kojoj se razpravja o svetih pravilih građana; to nam dokazuje podle spletke, zamovanu u prilug »S c a p o k a n o i o n e s l o b n o p o d m e t n u t o p r o t i C h e r n e l i c h u, a i z n e f e n e n a s v i e t l o p o v i a t i

jednoga Monsignora. Tako „L' Eco di Padova“, a tumad tomu neka se svatko snim stvaru.

- Glavna skupština družbe sv. Cirila i Metoda obdržavati će se dan 8. augusta t. g. na Blodu sliedećim dnevnim redom:
1. Svečana sv. misa u 10 sati na otoku bleiskoga jezera u crkvi Bl. D. M. II. skupština kod „Petrona“ u 11 sati.
2. Pozdrav predjednika.
3. Izvišće tajnika.
4. Izvišće blagajnika.
5. Izvišće nadzorničtva.
6. Izbor trojine odbornika.
7. Izbor nadzorničtva.
8. Izbor razsudništva.

Upozornjemo zastupnike podružnica u Trstu i okolici, da bi dobro, da se dogovore prije odlaska na glavnu skupštinu, jer bi mogli skupa putovati i ocelo za izlet ugovoriti.

Iz trgovačko-obrtničkih krugova iste pišu nam sliedeće: Vanjskomu svijetu nije valjda poznato, da postoji u Rovinju trgovačko-obrtnička komora sa Istrom, koja bi morala po zakonu i svojom zadatku podupirati, braniti i zagovarati trgovačko-obrtnički stališ na pokrajini. Svi znamo, Talljani i Slavoni, koliko su u tom pitanju do sada ona sl. komora učinila. Toga ju toliko, da nebi stalo ni u orohovoj lupnji. No mi držimo, da imado važno trgovačko-obrtnička komora vrlo važna postala u to jest: birati svakih 4 godina dva Talljana na poročki sabor. To pako vrati tako teško i namršljivo, da nijedna nikakva prigovora. Izabrana i koncom mjeseca junija dvoje ljudi svojih u Porču, i to gg. drn. Costantini i drn. Babu, prvoga iz Pazina, drugoga iz Plana.

Zastupnici do dakle obrtničko-trgovački stališ dva pravniku, koji su nisu nikada padali ni trgovinom ni obrtom. Zainta dostojnih zastupnika toga stališa i Ovo valja i za Talljana, jer se inozemci i ovi pitaju, kako ti zastupnici braće i zagovaraju njihove interese. A što da rudom u Slavoniji. Njih imado lupi broj u Istri toga stališa, pa do ih zastupati u Porču dva Talljana pravniku. Naše trgovce i obrtnike, koji pomažu uzdržavati trgovačku komoru u Rovinju, nemogu zastupati ovi zastupnici u Porču, jer su odлучeni Talljani i jer nepoznavaju korist ni potrebu onoga stališa.

Po našem sudu morala bi trgovačko-obrtnička komora u Rovinju birati jednog zastupnika iz trgovačkoga, drugoga iz obrtničkog stališa. Takovih Boga hvale neshi u Istri, pa i nobili volika gospoda!! doktori prava. Kad bi nas zastupnici muzevi našega stališa, mogli bi predlagati i govoriti u saboru stogod pametnoga i korisnoga, osobito kada prieti pogiboj trgovarom, trgovcem i obrtnikom radi loših Učelina.

Sudeći dakle po uspjehu labora, rođi valja, da se naša komora malo brina za naše interese, koje podređuju interesom talljanske stranke, nomarežu li to koristno ili štetno za nas trgovce i obrtnike.

No, nećudimo se njezinu neredu, jer se na to žude lati talljanski trgovci i obrtnici, da je naša komora metvo stava u Istri, već se divimo, kako nižu snala nikada do sada izabrati dvoje osobe između trgovaca i obrtnika, koje bi jedan i drugi stališ dostojno u Porču i gdje god treba zastupale.

Iz Zmlnja pišu nam 28. t. mj. Javili smo u svojoj vremenici kako je labinsko obdinsko glavarstvo odbilo hrvatski dopis onsega glavarstva, jer da tamo nepoznavaju hrvatskoga jezika. Na tu drovitost labinske gospode utkalo se obdinsko glavarstvo u Zmlnju oca. kr. kot. glavarstvu u Pazinu, koje je držalo, da nemože u stvari odlučiti, to odpravi dotično spisa o. kr. namjestništvu u Trstu. Ovo vrati spisa obdini u Zmlnju opazkom, da se isto utiče ali javiti u Porču molbom, da ona izvoli primiti obdinsko glavarstvo u Labinjnu na temelju §. 80. obdinskoga reda, da primi i rieši spomenuti dopis. No stara je rođenica, da vrana vrani oka nozkapu. Slavna junta odgovori naime, da to nespada u njezin djelokrug i da se nemože u ovom slučajnu upotrebiti §. 80. obdinskoga reda. Glavarstvu u Zmlnju neproستا drugo nego uložiti pritužbu na visoko oca. kr. ministarstvo, da ono blagoizvoli naloziti zemaljskomu odboru u Porču, da ovaj naredi poglavaretvu obdina Labina, da uzme u pretres hrvatski dopis obdina Zmlnje. Na to je odgovorilo visoko oca. kr. ministarstvo naredbom od dne 21. maja 1889. br. 8690. da je odlukom od dne 8. oktobra 1888. br. 7682. izrečenom u pitanju pritužbu obdina Zmlnja dužna obdina Labina uzeti u pretres hrvatski dopis: jer je hrvatski jezik takodjer zemaljski u Istri, jer uživa taj jezik

na temelju čl. XIX. temeljnih državnih zakona ravnopravnost kod svih javnih ureduju u pokrajini i napokon, jer nije ničim opravdan izgovor obdinskoga glavarstva u Labinu, da nepoznavaju hrvatskoga jezika. Iz ovoga neka nudo naši čitatelji koliko truda, troška i dangubu imado istarski Hrvati jedino radi toga, jer se služe u svojoj kući svojim materijalnim jezikom, koj je ujedno i zemaljski i kojeg bi morao poznavati svaki javni ured u pokrajini.

Iz Plominškoga. Skoro nikada u nikakvoj novini neima glasa iz ove nesrećno obdina, bilo za dobro ili zlo; u toga bi čovjek pomislio, da je ova obdina u Istri prva, što se tje obdinski stvari — a biti će po svoj prilici posljednja, jer za njih nitko nemari, k tomu još dolazi se u muduhinskih ruknih. Ovdje doimo u kratko pročitati obdinsku upravu, da se čovjek iz ovoga može osvješdati o napredku i položaju ove obdine. Plominško glavarstvo sastoji se iz sliedećih parozovnih obdina: Plomin, Krčan, Čuplja, Brdo, Novava, Josonovik, Kozjak i Mala Krasica sa sjelom u Plominu. Zastupstvo se sastoji od 24 zastupnika. U ovoj obdini je puštarstvo hrvatsko, osim mjesta Plomin, Čiribiran (koji su uz nas) i par krajola. Dno 6. i 7. pr. mj. imado imalo se bi birati novo zastupstvo. Po starom običaju, njevoljko dana prije izbora g. glavar poslao je pozivi na obdinsko upraviteljstvo (agente) svojih podobdina, da sazvovu svaki svoj puk u svojoj sobi i da izabiru svoje ljude, koji su obdini bili potvrđeni u Plominu kao zastupnici. Ovaj put bili su ljudi provoran i podobdina, misleći, da do idu po starom običaju. Izabrali su svaki u svojoj imado svoje ljude, to ih je u toga vremena imado dno 6. i 7. prošloga mjeseca naše glavarosti u Plominu; ali kada tamo, promislili su liste naši narodni protivnici i izabrali ljude, koji ih nisu u rukni. Tako u Kozljaku bilo je jednoglasno izabrani ondajšnji župnik, imnogodšnji gosp. Ivan Kraljić, u Plominu izpuštili ga iz lista i izabrali (kako se čuje, u valjda do bili stinili) njekoga g. Lučoga staroga, koji se je uzgledno protivio tomu, jer da je gluh. U Čuplju pako bio je izabran skoro jednoglasno ondajšnji župnik, imnogodšnji g. Antun Nožić, a gg. Petar Formegliat, koga ovdje zovu „kanta Formegliat“ i Antun Zula (po plominški Sullio) do bili su dva glasa; no u Plominu izpuštili iz liste g. Zula, nika u izabrali su zastupništvo Formegliat i Zulla. Savim tim da ovi dvoje ljudi nisu Čupljan izabrali za svoje zastupnike, ipak isti dan (osim dana prije nego se je imado birati zastupstvo u Plominu), da je govorio Formegliat: „Par dila, ko nubuđen pako tano, dat dva spuda vinu, u Zulu da je komo, da do se okladiti za svoja imado ljude „d a d o t a“ (volja), da do još ostane u oca (zastupnika); a tuga je obdivna, da jo bila već unapred stvar pripravna. Njevolji ali jezeli govor, da se Formegliat i Zulla nosili ili puko puljali svaki jednoga junjnu u Plomin. Dakle Plominško zastupstvo sastoji od istumljenika gosp. M. Tomatla, glavar i od njemu podobnih ljudi, koji se nomazivaju u obdinsku stvar, i k tomu juče uznađu štiti ni panti. Kako se čuje (a biti da valjda i koliko bećino), da se g. načelnik boji g. Jurta do Demazetovića iz Krčanu, o. kr. pako motra i obdinskoga upravitelja u Krčanu; to je postojak i vrjedn čovjek, Talljan, koji namojak, da stien isti u redu. Imado ovi zastupnika i agenta, koji neznađu ni štiti ni panti, neznađu talljanski a i sjedničeć neće da ista duju za hrvatski, tako da njekoji tamo tople stališe; snmo kada se isto zaključuju, potvrde tim, da se ustaju (jer vide od drugih ili im se reče noka to učinio), nankar bio prodlog kakav: mu drago, a tomu je uzrok, jer neznađu o čemu se radi, bilo dobro ili zlo, to ih nije briga za ništa samo da im ljudi kažu: „s u o i i ž u p a n o, što im je najveća čast i slava.“

Iz ovoga je razvidno, na koji način se postupa sa ovim tužnim pukom. Sadn pako da redom par riešiti o zemaljskih izborih u ovoj obdini. Iz gori navedenoga se može zaključiti, da se izpasti morali veoma žalosno izbori sliedejara za kmetove obdine. Dno 13. pr. mj. junija bilo je izabrano svih 7 protivnih sliedejara u Plominu. Malo je ljudi bilo glaveati u Plomin. Valjda je bilo prepodruženo njekojim agentom, da sobom depulju samo njekoji ljude, koji će za njihovu listu glaveati, a drugo nok nagovore, da noidu. Poslovica kaže: od glave riba emrdi, koja osobito vriedi za naše obdinske agente, koji rado tako iz neznanstva, ili su na to nagovorani, ili puko

su odvisni od g. glavara. Njevoljko agentu bi se moglo oprostiti radi neznanja, ali gospodinu Pavlu Nadnoviću, obdinskomu upravitelju, toga se nemože oprostiti, koji razumio višo od drugih, a uvijek radi sa drugu stranku, kako je i radio: svoje posljednji izbora. Bio je izabran sliedejarom talljanske stranke, a to nemože porodi, jer nije išao glaveati. On nije Talljan, niti talljanska roda, promada su podpisuju no samo Nadnović nego i Nadinovih. Ali hrvatski novci bili su mu dobri, koje je primio od Bratovšćine njegov sin Ivan, sada izpitani učiteljski pitomac, kada je poljudžo pripravnou u Kastru i 4 godine učiteljske u Kopru. Ovo nok mu služi na čast. Istinović.

Iz Vrbara pišu nam e izboru sliedejara u ovoj obdini kako sliedi: Ovdje su izpali izbori sliedejara u prilag Talljanšom, a drugdje nije ni moglo biti u naših žalosnih okolnostih. Upravo je čovjeku čuzno około sreća kad promislili kako su vrbaraki i poročki bezdušnici vodili na izboru naš puk kako i nomu životinju, osobito birade iz Gradina, Lima i sv. Lovroča, gdje nomla Talljana (osim u sv. Lovroču trojicu, t. j. Baxa, Rocca i Bogoslebi) pa ipak iz tih podobdina glaveati su svi naši za Talljana. Glavnu krivnju na tomu nose naši avodnici, koji su nisu ni toliko pobrnuli, da bi bar kojeg birade sa sobu prodobili. Krivnja jo i na naših seljaci, koji nisu došli proko stotno k izboru. Jedini Fontana i joi izkazali su se i ovaj put nomarež za grnjažu, malho ni novac talljanaki. Sa svojih pravdičnim avodnikom na dolu puki su svi k izboru vodila mnogi od njih podobno poziva. Dvojica iz Fontane prešla su u šarvanjski sabor isto župan Lovrović-Palić i Marko Gorgato, dodu su prije ova dvojica stali na hrvatsku stranku. Ovi su glaveati sa Talljanaki, kimal našim kmetom glaveatice i turali njih talljanako. Grdno ane jo provorio Toma Marac iz Gradina, kojega smo mi htjeli izabrati sliedejarom dođu, jo on prije i na dan izbora radio ljuto proti svojoj kvi, promada je još odavno us na pristajao. On se ljubio sa šarvanjski i krajolji, a puk ga proklinja radi izdajstva.

Prem su dakle protivnici naši srećno napeli službu sa najblatnijim sredstvom, ipak nebihju stali, da do podobiti. Talljana ho našma nego noće u Vrbaru, koji broj 1230 stanovnika, dođu jo naših i sv. Lovroča 1467, u Gradini i Limu 437, a u Fontani 352. Protivnici imali su u Vrbaru 60 birade, a mi u spomenutih mjestih 133. K tomu bijaše u Fontani iz liste izpušćeno najmanje 12—15 imado ljudi pravo glasa, koji pčadaju iz 12—60 jar. parova, kako n. pr. Ivo Lanković, Simo Corlenko, Mirold itd. No svi izpušćeni došli su na dan izbora na glavarstvo u Vrbaru, tu bije svećeno protestirali pred komisijom, što valjda iz liste izpušćeni, dođu mi pozvali na glavarstvu mnogo iz Rovinja, Tinjane i Porču, koji nisu imali pravo glasa. Naši Fontanski došli su zajedno u Vrbaru, tu tuji dali glavoatice onim iz Gradina i sv. Lovroča, koje su oni odmah Talljanom izpuštili, jer bijahu već prije podkupljeni. Ovakli ih našma na putu krajolji to ih stakali i ljubili govorci: „n o i s t a m o t u t i f r a t e l l i“ p a k i h o d p r a v i l i u k r i m u B a e t i a n a, g d j e u j e m a n j e l o ž e r i l a i p l j u n o z a p r o d a n o. C o s t u t i S i m o i I v a n C o r l e n k o i z F o n t a n o o d g o v o r i l i s u k r u j o l o m, d a n e d o d a b u d u n i j i r o b o v i, n a k o j u o p a z i o n e k i V o r g e l i n i: „E h, v i d i m, d a n i s t e m a n i n i š t a d u ž n i.“

Kad bijahu pozvani privremeni učitelji iz Vrbara, Fontane i sv. Lovroča na glavarstvo, prigovori jedan naš birad, da ovi neimaju pravo glasa, a taj protest bijaše uražen. Na to se dignu spomenuti Baxa to kazao, da župe-upravitelji neimaju takodjer pravo glasa, no ta mu nije valjala.

Da vidite kako bijaše naš šarvanjski seljak zaveden, duže samo ovu: jednoga zapitašmo zašto je glaveatio za šarjanjake, a on odgovori: „M on i j e s v o j e d n o, s i o i s u m i d a l i v a n k a š k o d u n o b o d a l i ž u r a d u i l o b e d.“

Izbiorom ravnaj se politički komosar g. dr. Laharnar držedi se strogo zakona. Evo nam napokon nokoje epizode, abivaše so za toga izbora. Jedan naš birad znajuč što ga čeka u Vrbaru, uzmo sobom revolver, koji mu je žopa virio. Opazi to jedan „s i o“ viknu, da se ovdje galantuomini, a ne assassini, na što mu naš čovjek mirno odjače, da je revolver za assassine, nipošto za galantuomino.

Došav k izboru župnik iz Vrbara opazi u dvoran župo upravitelja iz Fontane to približiv mu se reče: c e r a n t o p r i m a l i r e g n o d e i o i e i t i, n a š t o m z a b r u s i g. ž u p e - u p r a v i t e l j: e n o n,

vi lasciate vendere al dia v o l o a m o j „b u o n p r o t o i a t r i a n o“ r o p i n u m e d n o g a p a k v o j d a j o.

Po svršenom izboru pošli su seljaci prodano na objed u krčmici Bastiana, a krajolji, šarjanjaci i sliedejari u benovrakoh za gospodaki stol. Poslije objeda došli svi nikidoni u Fontano hotedi tuj izvaniti valjda norod, no to njim nepodjio za rukom. Pišu nam se otoka Krka, da su ondajšnji vinogradi baš poharani medljikom (poronospora). Bojimo se, da do biti još gore, ako se naši vinogradari ne poprime kropiljenja za vapnom i medrom galiccom. Prošlog junija bio na otoku putajući uširoj gosp. Cotič, to su si na njegovu pobudu mnogi dobavili nužno štiračko ili kropiljice. Otodani su u obće svi zadovoljni sa djelovanjem gosp. Cotiča, jer vide, da baš pošteno i marno nastoje o poboljšanju naših gospodarstvih odnošaja. Od njegova se predavanja barom opaža korist, dočim smo bili prije vični, da putujući učitelji poljudjeljstva dođu i prodje, a da ga nitko ni vido nije.

Oluja i tuča. Iz Porčidna javljaju nam, da je prošloga čodna opotavano blečila skoro u čitavom kotaru oluja, koju jo na žalost po dva puta patila godna tuča. Stato imado najveće us mora. Nekoje obdina potučena su pošto, to nedo skoro ništa napraviti, dođu jo u drugih polovica ili trećina prirodnihi uništana. Tako su vođ do sadu pretrpila velika škoda dva naša zapadna kotara t. j. Porčidna i noće Puljčino, to jo istota seljak silno zabrluit kako do proluburiti lediku zimu. Ono što jo proostino medljiki (poronospora) unaki novotna otiha i tuča tako, da dođu budnoga kmota erin dani. Upozornjemo kotarska i obdinska poglavarstva, da se pobrinu na vrijeme za siraćenno puštarstvo, osobito pako da se prijave to nomarež poravniti urodom.

Kolodar za slovenske učitelje. Uredništvo „Popotika“ u Mariboru molli nas, da oglasimo sl. obdivatvu, da do izvratni „Kolodar za slovenske učitelje“ izadi već njegovca novembra t. g. ta prost, da mu se pošalju do 18. augusta g. g. svo prajono u učiteljstvu, broj djeca na koncu školska godina u pojedinih školah, i u obće svo što se tje učiteljskog osobini u Kranskoj, Štajarskoj, Koruškoj i Primorju.

Bez pšeo? nelma vođa. Dvojelemit u Australiji, narodno Nemel poandli su razno vođe na raznih mjestih u svojoj novoj domovini; no na veliko čulo vođu nisu radjute. Misliše so vođa, da austrisko tlo no godi podizanju vođaka i podeli sa vođe zetratli. U tom dođu prije nekoliko godina u Australiju jedan njemački poljar, koji je donio sobom pčalu, pa je odpušao pčalareh. I gle, sad na jedan mah vođe pčalareh i njegovih obližnjih susjeda radjaju dobro. Sznato se odmah, da Australci nomaju takva insekte, koji bi pomogali oplodjivanju vođaka. Pčalareh u Australiji počelo se jo sad mnogo širiti, jer daje volika korist, a i radi razmnožavanju vođakali postalo je neobhodna potrebita.

Kratka sudaka medlonca. Praktični dio ili vadonemcu za sudsko-jezidičko poslove. Sastavio mlv. mod. dr. Niko Bolak gradski fizik, primarni župnik i ravnatelj gradsko obdine javno botanice sloh. i kraj. gradske Koprivnice. U platenim koriceu stoji i sur. 60 sv. Koprivnica brziatistom. T. Kostinera 1889.

Koliko ima kamenog ugljena na celom svijetu? Često puta izrazilo se jo u javnih glasilih bojazan, da do u nedelkom stališnu posvama izarpljena biti zalih kamenog ugljena u utrobi zemlji. Protiv tuj bojazni pjavivše so novije doba glavoati, koji tvrde na temelju strukovnjakihi opažanja, da zalih na kamenom ugljenu jest toli ogromna po svomu svijetu, da se nitako nemože ni iz dulaka označiti rok njegovog posvemašnjeg izarpiljenja. Ima njezova ugljena u Nizozemskoj, Švicarskoj, Švedskoj, Danskoj, Njemačkoj, Češkoj, Sibiriji i Rusiji, koji se protžu na 81.000 četvornih milja. Otok Formosa sam ima ugljena na prostoru od 10.000 četvornih milja. U Kitaju, naposa u Pekingu ima slojeva debelih 95 stopa, a u svemu bit do tuj ugljena na 400.000 četv. milja. Nemaulja ni ugljena u Austriji, Španiji, Portugalskoj, Italiji, Grčkoj, Turškoj i Parziji, kuži gonolzi, da do ga tuj biti u prostoru od 35.000 četv. milja, u Indiji takodjer u prostoru od 35.000, a u Japanu u prostoru od 6000 četv. milja. Gdje jo tuj žužan Amerika, naposa brazilsko carstvo, u kojem se nalaze silni slojevi ugljena 17 do 25 stopa debeli, gdje jo Meksiko sa svojih 25.000 četv. milja ugljena i mnogo drugih tuj posebno nanabrujeno zemlje i pokrajina, a i nepoznato, gdje ima kamenog ugljena u izobilju i Notojmo se dakle, da do nam ugljena nastati.

